

THÔNG BÁO KẾT QUẢ Hội nghị về sở hữu trí tuệ năm 2019

Thực hiện kế hoạch công tác năm 2019, trong hai ngày 10 và 11 tháng 4 năm 2019, Cục SHTT phối hợp với Sở Khoa học và Công nghệ (KH&CN) tỉnh Quảng Ninh tổ chức Hội nghị về sở hữu trí tuệ (SHTT) năm 2019 tại thành phố Hạ Long, tỉnh Quảng Ninh. Hội nghị được tổ chức nhằm đánh giá, tổng kết toàn diện hoạt động của hệ thống SHTT trong năm 2018, tìm ra những hạn chế, nguyên nhân của những hạn chế đó và đề ra phương hướng, giải pháp, nhiệm vụ cho năm 2019.

Tham dự Hội nghị có 270 đại biểu đến từ 54 Sở KH&CN các tỉnh/thành phố trực thuộc Trung ương (trong đó có 51 Lãnh đạo Sở), các đơn vị chức năng của Bộ KH&CN, Cục SHTT, các viện nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp, các tổ chức đại diện sở hữu công nghiệp (SHCN) và đại diện các cơ quan truyền thông Trung ương và địa phương. Chủ trì Hội nghị có các đồng chí: Phạm Công Tạc, Thứ trưởng Bộ KH&CN; Đặng Huy Hậu, Phó Chủ tịch Thường trực UBND tỉnh Quảng Ninh; Đinh Hữu Phí, Cục trưởng Cục SHTT; Bùi Quang Minh, Phó Giám đốc điều hành Sở KH&CN tỉnh Quảng Ninh. Tại Hội nghị, 08 chuyên đề đã được trình bày và thảo luận theo 3 nội dung trọng tâm bao gồm: (i) *Tổng kết hoạt động quản lý nhà nước về SHTT*; (ii) *Quản lý nhà nước về SHCN nhằm hỗ trợ, thúc đẩy hoạt động sáng tạo*; (iii) *Hoạt động bảo hộ, quản lý và phát triển tài sản trí tuệ (TSTT)*.

Hội nghị đã hoàn thành các nội dung theo chương trình làm việc, các đại biểu đã thảo luận, trao đổi những vấn đề còn vướng mắc trong hoạt động SHTT. Trên cơ sở các nội dung, chương trình làm việc và kết luận hội nghị, Cục SHTT thông báo kết quả như sau:

I. Tóm tắt kết quả của Hội nghị

1. Về hoạt động quản lý SHTT năm 2018

Báo cáo Tổng quan hoạt động quản lý nhà nước về SHTT năm 2018 ở Trung ương và địa phương đã nêu lên những hoạt động trọng tâm của công tác quản lý nhà nước về SHTT ở Trung ương và địa phương, những kết quả đã đạt

được đồng thời xác định những hạn chế trong thời gian qua và đề xuất định hướng hoạt động thời gian tới.

Năm 2018, hoạt động quản lý nhà nước về SHTT ở Trung ương đạt được khối lượng công việc rất lớn, cơ bản hoàn thành các mục tiêu và nhiệm vụ đề ra. Hoạt động của Cục SHTT ngày càng trở nên gắn kết với hoạt động chung của Chính phủ, Bộ KH&CN, các Bộ/ngành và địa phương. Mặc dù vẫn còn hiện tượng tồn đọng đơn, tuy nhiên lượng đơn xác lập quyền SHCN được xử lý năm 2018 đã tăng 9,2% so với năm 2017. Công tác hội nhập và hợp tác quốc tế về SHTT được củng cố, có đóng góp tích cực vào thực hiện nhiệm vụ đối ngoại của đất nước và của Bộ KH&CN nói chung. Hoạt động đào tạo, tuyên truyền về SHTT được đẩy mạnh, đạt nhiều kết quả tốt.

Hoạt động quản lý nhà nước về SHTT tại các địa phương trong năm 2018 đạt được nhiều kết quả đáng khích lệ. Công tác tuyên truyền, phổ biến kiến thức, chính sách, pháp luật về SHTT tiếp tục là điểm nhấn trong các hoạt động của địa phương. Năm 2018, các vụ xử lý xâm phạm quyền SHCN, nhất là xử lý bằng biện pháp hành chính tuy có giảm về số vụ nhưng tại tăng đáng kể về số tiền phạt cho thấy sự tích cực và hiệu quả trong hoạt động xử lý xâm phạm quyền bằng biện pháp hành chính. Công tác hướng dẫn xác lập, bảo vệ quyền SHCN ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ các nhà sản xuất, kinh doanh ở địa phương nhằm nâng cao sức cạnh tranh và giá trị TSTT. Các dự án hỗ trợ phát triển TSTT cho thấy hiệu quả trong việc hỗ trợ phát triển các đặc sản địa phương, các sản phẩm có tiềm năng xuất khẩu, góp phần tạo động lực mạnh mẽ phát triển kinh tế-xã hội.

2. Về các nội dung sửa đổi Luật SHTT để thi hành các cam kết trong Hiệp định CPTPP có hiệu lực với Việt Nam từ ngày 14/01/2019

Dự án Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Kinh doanh bảo hiểm và Luật SHTT dự kiến được trình ra Quốc hội để xem xét thông qua vào kỳ họp tháng 5/2019 để bảo đảm thi hành các nghĩa vụ có hiệu lực đối với Việt Nam ngày 14/1/2019. Các nội dung chính về SHTT dự kiến sẽ được sửa đổi trong Luật SHTT bao gồm quy định về: (i) thời gian ân hạn đối với tính mới và trình độ sáng tạo đối với sáng chế; (ii) nộp đơn điện tử và đăng ký hợp đồng li-xăng đối với nhãn hiệu; (iii) xác lập quyền đối với chỉ dẫn địa lý theo điều ước quốc tế, điều kiện bảo hộ chỉ dẫn địa lý (không phải là tên gọi chung của hàng hóa theo nhận thức của người tiêu dùng và xung đột với nhãn hiệu có trước); và (iv) xem xét cách tính thiệt hại, bồi thường thiệt hại và quy định thông tin cho chủ thể quyền trong thủ tục kiểm soát biên giới trong lĩnh vực thực thi quyền SHTT.

3. Về hoạt động sáng tạo của Việt Nam, định hướng phát triển

Báo cáo Tổng quan kết quả hoạt động sáng tạo của Việt Nam, định hướng phát triển gồm 2 phần: (i) *Kết quả hoạt động sáng tạo của Việt Nam giai đoạn 2008-2018* và (ii) *Giới thiệu về Mạng lưới TISC và Mạng lưới IP-HUB và định hướng phát triển*. Báo cáo đã cho thấy bức tranh toàn cảnh từ các văn bản thể hiện chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước đến các số liệu cụ thể về đơn đăng ký sáng chế/giải pháp hữu ích và khiếu nại công nghiệp của Việt Nam giai đoạn 2008-2018. Ngoài ra, báo cáo cũng đưa ra một số giải pháp nhằm thúc đẩy hoạt động sáng tạo của Việt Nam như: phát triển nguồn nhân lực về SHTT, thúc đẩy khai thác thông tin sáng chế, phát triển hệ thống dịch vụ hỗ trợ và giải pháp cụ thể là triển khai Mạng lưới TISC và Mạng lưới IP-HUB tại Việt Nam.

4. Các nội dung thảo luận khác

4.1 Về hỗ trợ phát triển TSTT

Trên cơ sở kinh nghiệm của Sở KH&CN TP. Hồ Chí Minh, Hội nghị tập trung làm rõ vai trò của SHTT trong nghiên cứu khoa học, chuyển giao công nghệ và đổi mới sáng tạo. Theo đó, đối với công tác nghiên cứu khoa học, TP. Hồ Chí Minh có quy định kết quả của đề tài là phải nộp đơn sáng chế, nhưng quan trọng hơn là các TSTT không chỉ có mỗi quyền SHTT, vì vậy cần phải có mô hình quản lý TSTT theo dạng cơ sở dữ liệu để có thể đưa ra sản phẩm KH&CN nhằm thương mại hóa. Đối với công tác chuyển giao công nghệ, phải xây dựng những khóa đào tạo chuyên sâu về SHTT, đào tạo được các quản trị viên TSTT trong trường đại học, phải xây dựng được quy chế chuyển giao TSTT để không chỉ đăng ký mà còn khai thác, bảo vệ quyền, kể cả các đối tượng cần bảo mật. Đối với SHTT và khởi nghiệp, cần xác định SHTT sẽ đóng vai trò hỗ trợ dưới hình thức cung cấp thông tin về sáng chế, công nghệ cho doanh nghiệp, đánh giá khả năng bảo hộ đối với đối tượng này, từ đó xây dựng khả năng ươm tạo cho các đối tượng. Cần phải đưa SHTT trở về đúng với vai trò là động lực của phát triển thay vì chỉ hướng dẫn nộp đơn xác lập quyền.

4.2. Về bảo hộ, quản lý và phát triển có hiệu quả nhãn hiệu tập thể, nhãn hiệu chứng nhận, chỉ dẫn địa lý đối với đặc sản địa phương

Đây là vấn đề được nhiều đại biểu quan tâm, tập trung vào một số vấn đề như: (i) Chủ sở hữu, chủ thể có quyền đăng ký, chủ thể quản lý NHCN: theo đó, chủ thể đăng ký NHTT không thể là Tổ hợp tác hay Làng nghề mà phải là tổ chức hợp pháp có cơ cấu tổ chức và hoạt động theo quy định của pháp luật. (ii) Yêu cầu xác nhận bản đồ đối với đơn đăng ký nhãn hiệu chứa địa danh hoặc dấu hiệu chỉ dẫn địa lý là phù hợp với pháp luật và theo hướng bảo vệ quyền lợi của

cộng đồng dân cư nơi có sản phẩm có danh tiếng gắn liền với địa danh. (iii) Xử lý các vấn đề nảy sinh khi nhãn hiệu thông thường chứa địa danh được cấp trước khi Luật SHTT có hiệu lực trên tinh thần thỏa thuận, tự nguyện vì lợi ích chung và lợi ích của tổ chức, cá nhân. (iv) Cục SHTT cần chủ trì và phối hợp các địa phương, tổ chức liên quan đánh giá hiệu quả hoạt động bảo hộ và phát triển TSTT cho các sản phẩm đặc thù của địa phương trong những năm gần đây, từ đó có định hướng cho các hoạt động này trong thời gian tới. Cần có sự liên kết vùng trong việc phát triển, hỗ trợ phát triển TSTT cho các sản phẩm có danh tiếng, nhất là sản phẩm nông nghiệp. (v) Hoạt động hỗ trợ phát triển TSTT cho các sản phẩm đặc thù địa phương cần có sự đổi mới, quan tâm, tăng cường công tác hỗ trợ kiểm soát nguồn gốc và chất lượng sản phẩm, liên kết chuỗi giá trị và chia sẻ lợi ích giữa doanh nghiệp và người dân khu vực có sản phẩm được bảo hộ. (vi) Lưu ý trong việc tham chiếu tiêu chuẩn, quy chuẩn sản phẩm khi tiến hành xác định, lựa chọn các tiêu chí bảo hộ sản phẩm.

4.3 Phát triển hệ thống giám định SHCN

Các đại biểu đều cho rằng cần phải có kế hoạch phát triển hệ thống giám định hỗ trợ cho cơ quan thực thi vì các cơ quan này thường sử dụng ý kiến chuyên môn từ Sở KH&CN hoặc từ kết quả giám định. Tuy nhiên, hiện tại chỉ có một cơ quan giám định SHCN là Viện Khoa học SHTT nên nhiều vụ việc cần giám định lại sẽ gặp khó khăn do không có giám định viên. Hiện nay, Cục SHTT đã có kế hoạch phát triển hệ thống giám định viên SHCN (đang tiến hành xây dựng Quy chế kiểm tra nghiệp vụ giám định SHCN, đã tiếp nhận và đang xử lý 48 hồ sơ đăng ký tham dự kiểm tra nghiệp vụ giám định SHCN...), theo đó trong thời gian tới, khi số lượng giám định viên SHCN tăng lên sẽ xuất hiện thêm nhiều tổ chức giám định SHCN để tiến tới đáp ứng nhu cầu của xã hội.

4.4 Nghiên cứu và hình thành đội ngũ thẩm định giá TSTT

Đây là vấn đề được nhiều đại biểu quan tâm, nhất là Sở KH&CN TP. Hồ Chí Minh, Sở KH&CN tỉnh Vĩnh Long. Trong việc xác định giá trị TSTT của doanh nghiệp trong quá trình cổ phần hóa, các Sở KH&CN phải tham mưu về việc định giá TSTT, nhưng các quy định về định giá tài sản vô hình của doanh nghiệp là vấn đề mới và rất khó đối với Sở, nhất là đối với các doanh nghiệp có giá trị lớn như SJC, Saigon Tourist... Kể cả trong số khoảng 200 tổ chức định giá, TP. Hồ Chí Minh có khoảng 100 tổ chức, nhưng khi tham khảo thì hầu như không có kinh nghiệm định giá TSTT, ngay cả với đối tượng khá đơn giản là nhãn hiệu. Vì vậy, các đại biểu đều nhấn mạnh cần phải chú trọng đến chính

sách phát triển hoạt động thâm định giá đối với TSTT cũng như đào tạo nguồn nhân lực để thực hiện công việc này.

4.5 Công tác thông tin SHCN

Cục SHTT luôn nỗ lực, đẩy mạnh việc cung cấp thông tin SHCN phục vụ công tác nghiên cứu và triển khai; phát triển các dịch vụ thông tin SHCN đáp ứng nhu cầu xã hội. Thông tin về đơn đăng ký xác lập quyền SHCN và văn bằng bảo hộ theo địa phương được đăng trên trang thông tin điện tử của Cục hàng tháng. Cục sẽ tiếp tục đào tạo, hướng dẫn tra cứu, sử dụng hiệu quả thông tin SHCN. Trường hợp người dùng tin cần thông tin chi tiết, cụ thể Cục sẵn sàng hỗ trợ trực tiếp khi có yêu cầu.

II. Kết luận Hội nghị và định hướng hoạt động quản lý nhà nước về SHTT trong thời gian tới

Trên cơ sở trao đổi, thảo luận tại Hội nghị, Chủ tọa Hội nghị đã kết luận như sau:

1. Những hạn chế, bất cập

Đơn đăng ký xác lập quyền SHCN tiếp tục tăng và số lượng đơn được xử lý tăng, tuy nhiên việc xử lý đơn vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu của xã hội. Tình trạng đơn xác lập quyền SHCN được xử lý chậm so với thời gian quy định là vấn đề ảnh hưởng đến hoạt động đổi mới sáng tạo nói chung và hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp nói riêng.

Nhân lực của cả hệ thống SHTT (Cục SHTT, trường đại học, viện nghiên cứu, các địa phương, tòa án, giám định...) còn thiếu và chưa đáp ứng được nhu cầu thực tiễn. Hiện nay, tòa án hầu như chưa có cán bộ chuyên trách về SHTT.

Những hạn chế trong lĩnh vực thực thi quyền SHTT là phức tạp và cần sự chung tay của cả hệ thống SHTT để giải quyết.

Hoạt động thương mại hóa TSTT chưa được quan tâm và triển khai đúng mức.

2. Định hướng hoạt động

Về thể chế, hoàn thành việc xây dựng Đề án và dự thảo Chiến lược SHTT quốc gia, trình Thủ tướng Chính phủ trong Quý II năm 2019, trong đó đề xuất các giải pháp trung hạn, dài hạn để phát triển hệ thống SHTT. Tập trung đề xuất nội dung chính sách trong Đề nghị sửa Luật SHTT, cũng như đánh giá tác động của chính sách để thi hành các cam kết quốc tế về SHTT và giải quyết các vướng mắc trong thực tiễn thi hành Luật SHTT.

Kết hợp xác lập quyền với phát triển TSTT là định hướng nhiệm vụ của cả hệ thống SHTT, đặc biệt là tại các cơ sở nghiên cứu, trường đại học, doanh nghiệp. Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động tư vấn, hỗ trợ phát triển TSTT; triển khai có hiệu quả Đề án xây dựng Mạng lưới các Trung tâm Phát triển TSTT (IP-Hub), Chương trình phát triển TSTT giai đoạn 2016-2020.

Cục SHTT tiếp tục xây dựng và thực hiện các giải pháp nhằm đẩy mạnh công tác xử lý đơn SHCN, mục tiêu xử lý đơn năm 2019 đạt gần bằng mức đơn đầu vào, dự kiến khối lượng đơn được xử lý tăng khoảng 16% trong đó riêng đơn nhãn hiệu tăng từ 30 - 35% so với năm 2018.

Tập trung chú trọng công tác phát triển nhân lực cho cả hệ thống SHTT. Phát triển cả về số lượng và chất lượng của tổ chức, cá nhân trong hệ thống giám định SHCN, các quy định về giám định viên sẽ theo hướng giám định tư pháp. Đề xuất xây dựng Tòa án chuyên trách theo khu vực về SHTT.

Tăng cường xã hội hóa hoạt động SHTT, phát triển và nâng cao vai trò của các tổ chức hỗ trợ, bổ trợ hoạt động SHCN như các tổ chức dịch vụ đại diện SHCN, phát triển thêm các tổ chức giám định SHCN.

Tiếp tục đẩy mạnh các hoạt động hợp tác quốc tế để hỗ trợ cho công tác chuyên môn của Cục SHTT nói riêng và hệ thống SHTT của Việt Nam nói chung.

Nghiên cứu đối với đề xuất, kiến nghị về thúc đẩy liên kết vùng, liên kết các địa phương để phát triển TSTT, tăng cường bảo hộ TSTT trong lĩnh vực dịch vụ. / *VD*

Nơi nhận:

- Lãnh đạo Bộ KH&CN (để b/c);
- UBND tỉnh Quảng Ninh (để b/c);
- Các Sở KH&CN;
- Lãnh đạo Cục;
- Các đơn vị trong Cục;
- Trung tâm Thông tin SHCN (để đăng lên trang tin điện tử);
- Lưu: VT, PCCS (2).

CỤC TRƯỞNG
Đình Hữu Phí